

Deelname aan draagvlakactiviteiten vergroot actiebereidheid

Onderzoek naar effecten van werken aan draagvlak voor internationale samenwerking

In Nederland worden jaarlijks allerlei activiteiten georganiseerd die beogen het draagvlak voor internationale samenwerking te vergroten. Tot nu toe is er nog weinig onderzoek verricht naar de effectiviteit van deze activiteiten. Vergroten deze activiteiten ook daadwerkelijk het draagvlak voor internationale samenwerking bij de Nederlandse bevolking? NCDO, kennis- en adviescentrum voor mondiaal burgerschap, heeft het Verwey-Jonker Instituut gevraagd onderzoek naar twee type draagvlakactiviteiten te verrichten, namelijk debatbijeenkomsten en nieuwe mediaprojecten. Het onderzoek richt zich op negen door NCDO gesubsidieerde draagvlakactiviteiten.

Deelnemers debatbijeenkomsten en nieuwe mediaprojecten

Aan dit onderzoek namen 430 mensen deel die gezamenlijk 6 debatbijeenkomsten en 3 nieuwe mediaprojecten hebben bezocht. Tijdens deze activiteiten stonden thema's rondom internationale samenwerking centraal. 264 respondenten namen deel aan de nieuwe mediaprojecten en 166 respondenten aan debatbijeenkomsten. De deelnemers aan de nieuwe mediaprojecten waren jonger (gemiddeld 34 versus 42 jaar), behoorden minder vaak tot een religieuze gemeenschap (11% versus 28%) en waren vaker man (69% versus 38%) dan deelnemers aan de debatbijeenkomsten.

Deelnemers draagvlakactiviteiten positiever dan gemiddelde Nederlander

Om inzicht te verkrijgen in wie deelnemen aan draagvlakvergrotende bijeenkomsten hebben we hen een aantal vragen voorgelegd over internationale samenwerking die overeenkomen met de vragen uit de Barometer Internationale Samenwerking (BIS). In deze barometer wordt de betrokkenheid bij internationale samenwerking van een representatieve steekproef van de Nederlandse bevolking tussen de 15 en 70 jaar gemeten. Wanneer we kennis, houding en gedrag over internationale samenwerking van deze representatieve groep vergelijken met de deelnemers aan de debatbijeenkomsten en nieuwe media-activiteiten, constateren we dat deze laatste twee groepen meer betrokken zijn bij internationale samenwerking, hun kennis groter is, hun houding positiever en zij vaker actief zijn. Deelnemers weten ook meer van internationale samenwerking. 86% van de deelnemers aan nieuwe mediaprojecten kunnen minstens een organisatie noemen die actief is op het terrein van internationale samenwerking en dit percentage is nog hoger voor de bezoekers van debatbijeenkomsten (91%). Beide percentages zijn veel hoger dan de 69% van de respondenten van de BIS 2011. De kennis bij deelnemers is niet alleen hoger, ook de houding ten aanzien van internationale samenwerking is onder de deelnemers positiever. 64% van de Nederlandse bevolking vindt het belangrijk tot zeer belangrijk om mensen in arme landen zich te helpen ontwikkelen, terwijl dit voor 83% van de deelnemers aan debatbijeenkomsten en 84% van de deelnemers aan nieuwe mediaprojecten geldt. Verder zijn de deelnemers aan dit type activiteiten ook vaker actief op het terrein van internationale samenwerking: 94% en 91% versus 80% in de representatieve steekproef.

Meer verdieping dan verbreding

Een derde (30%) van de deelnemers wil zich naar aanleiding van het deelnemen aan de activiteit (nog) meer inspannen voor internationale samenwerking. Daarnaast geeft een belangrijk deel van de deelnemers, respectievelijk 29% van de deelnemers aan de debatbijeenkomsten en 34% van deelnemers aan de nieuwe mediaprojecten, aan dit te overwegen (zie tabel 1). We kunnen dan ook concluderen dat deze bijeenkomsten hun doel bereiken en het gedrag van de deelnemers in positieve zin lijken te beïnvloeden. Eerder concludeerden we dat deelnemers aan dit type activiteiten in het algemeen positiever staan ten aanzien van internationale samenwerking. Wanneer we dit koppelen aan de bevinding dat de actiebereidheid van de deelnemers toeneemt, is de conclusie dat bij deze activiteiten dus niet zozeer sprake is van een verbreding van het draagvlak voor internationale samenwerking, maar van een verdieping.

Meer kennis nodig over activiteiten die zorgen voor draagvlakverbreding

In dit onderzoek zijn slechts twee soorten draagvlakondersteunende activiteiten onderzocht, namelijk debatafkomsten en nieuwe mediaprojecten. Deze activiteiten lijken te zorgen voor verdieping van het draagvlak en niet zozeer verbreding. NCDO erkent dat het belangrijk is om het bestaande draagvlak voor internationale samenwerking te behouden en te verdiepen, maar daarnaast is ook verbreding van het draagvlak erg belangrijk. Deze activiteiten lijken hierin minder succesvol. Verder onderzoek is dan ook noodzakelijk om inzicht te verkrijgen in hoeverre andere activiteitsvormen (zoals campagnes, onderwijsactiviteiten en exposities) wél kunnen zorgen voor deze verbreding van het draagvlak voor internationale samenwerking. Er is dan ook dringend behoefte aan kennis over welke activiteiten er in slagen het draagvlak te verbreden.

Tabel 1. Verwachte inzet in de toekomst (N=466)

	Deelnemers bijeenkomsten	Deelnemers nieuwe media
Ja	30 %	30 %
Nee	36 %	24 %
Misschien	29 %	34 %
Weet ik niet	5 %	13 %
Totaal	100 %	100 %

Evaluatieonderzoek in de weerbarstige praktijk

De oorspronkelijke onderzoeksopzet bevatte een meting van de activiteit op kennis, houding en gedrag over internationale samenwerking van haar deelnemers voorafgaand aan de activiteit, direct hierna en enkele weken later. Dit is zonder twijfel de meest geschikte manier om de effectiviteit van een interventie te onderzoeken. Echter, de onderzoekers liepen tegen grote problemen aan wat betreft de bereidheid van respondenten om mee te werken aan de nametingen. De onderzoekers waren door de geringe animo onder de respondenten genoodzaakt de nametingen te laten vervallen. Dit heeft tot gevolg gehad dat er geen uitspraken kunnen worden gedaan over de mogelijke veranderingen in kennis, houding en gedrag betreffende internationale samenwerking ten gevolge van deelname aan de specifieke activiteit. Dit is eveneens een belangrijk resultaat van deze studie: het toont haarscherp de problemen die onderzoekers kunnen tegenkomen tijdens evaluatieonderzoek bij dit soort activiteiten.

Draagvlakondersteunende activiteiten en NCDO

NCDO verstrekke tot en met 2010 subsidies aan activiteiten gericht op de versterking van het draagvlak voor internationale samenwerking. Sinds 2011 wordt deze taak door andere partijen uitgevoerd. De huidige opdracht van NCDO is het vergroten van kennis over (kennis, houding en gedrag over) mondiaal burgerschap en specifiek het vergroten van empirische inzichten in het meten van de effectiviteit en evalueerbaarheid van activiteiten gericht op mondiaal burgerschap.

Bron

Lammerts, R. en Verwijs, R. (2011). *Werken aan draagvlak voor internationale samenwerking*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut.

NCDO, november 2011